

I de länder, där modern civilisation utvecklats, har en ny småborgarklass bildats, som svävar mellan proletariatet och bourgeoisien och som en kompletterande del till det borgerliga samhället ständigt nybildas, men vars medlemmar oupphörligt genom konkurrensen slungas ned i proletariatet, ja, t. o. m. med storindustriens utveckling se en tidpunkt närma sig, då de helt och hållet skola försvinna som en självständig del av det moderna samhället och i handeln, manufakturen och agrikulturen ersättas med arbetsuppsyningsmän och tjänare.

I länder, sådana som Frankrike, där bondeklassen utgör mer än hälften av befolkningen, var det naturligt, att skriftställare, som trädde upp för proletariatet mot bourgeoisien, i sin kritik av storborgardömet skulle anlägga småborgarens och småbondens måttstock och taga arbetarnas parti från småborgarståndpunkt. Så uppkom den småborgerliga socialismen. *Sismondi* är huvudrepresentanten för denna litteratur, icke blott för Frankrikes utan även för Englands del.

Denna socialism uppvisade högst skarpsinnigt motsatserna inom de moderna produktionsförhållandena. Den avslöjade nationalekonomernas skenheliga försköningar, den påvisade ovedersägligt den förstörande verkan av maskinerna och arbetsdelningen, kapitalets och jordegendomens koncentring, överproduktionen, kriserna, de små borgarnes och böndernas nödvändiga undergång, proletariatets elände, anarkien inom produktionen, de skriande missförhållandena i rikedomens fördelning, de industriella förintelsekrigen mellan nationerna, de gamla sedernas, de gamla familjeförhållandenas och de gamla nationaliteternas upplösning.

Positivt vill emellertid denna socialism antingen återställa de gamla produktions- och samfärdsmedlen, och med dem de gamla egendomsförhållandena och det gamla samhället, eller den vill med våld åter pressa in de moderna produktions- och samfärdsmedlen inom ramen av de gamla egendomsförhållandena, som av dem blivit sprängda och som måste av dem sprängas. I båda fallen är den på en gång reaktionär och utopisk.